

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(duben 2021)

★ **Nástroj EU na podporu oživení a odolnosti**

Členské státy připravují národní plány obnovy na základě nařízení o Evropském nástroji pro oživení a odolnost. Tyto národní plány mají obsahovat balíček investic a reforem, které mají být realizovány do roku 2026. Národní plány bude následně posuzovat Komise na základě jedenácti kritérií. Komise bude například posuzovat, jestli plány vytvářejí nová pracovní místa a přispívají k ekonomické a sociální odolnosti daného státu, věnují alespoň 37 % celkových výdajů na investice podporující cíle v oblasti klimatu nebo alespoň 20 % celkových výdajů na digitální transformaci ve všech doporučených oblastech, včetně oblasti justice. Po schválení Národních plánů obnovy Radou EU budou členskými státy v souladu s nařízením přiděleny finanční prostředky, o něž požádaly. Členské státy mají oznámit své plány obnovy ideálně do 30. dubna 2021 pro čerpání prostředků na snížení dopadů pandemie, nejpozději však musejí Národní plány obnovy předložit Komisi do poloviny roku 2022. Prvním členským státem, který oficiálně předložil již 22. dubna svůj Národní plán obnovy, bylo Portugalsko, následně pak své plány předložily rovněž Německo, Řecko, Francie a Slovensko.

Otázky a odpovědi k Plánům na podporu oživení a odolnosti naleznete v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_21_1870

Analýza CEPS ohledně Nástroje pro obnovu a odolnost včetně úskalí systému pro členské státy a Evropskou komisi je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.ceps.eu/ceps-publications/steering-and-monitoring/>

★ **Návrh prvních pravidel pro umělou inteligenci**

Komise zveřejnila dne 21. dubna návrh nových pravidel, která si kladou za cíl zajistit, aby se Evropa stala centrem pro důvěryhodnou umělou inteligenci. Jedná se historicky o první právní rámec pro umělou inteligenci, jenž má ve spojení s novým Koordinovaným plánem zaručit bezpečnost, respekt k základním právům a nastítnit nezbytné politické změny a investice na úrovni členských států, jež mají posílit vedoucí postavení Evropy ve vývoji udržitelné, bezpečné, inkluzivní a důvěryhodné UI zaměřené na člověka. Součástí balíčku je kromě návrhu nařízení o umělé inteligenci i nařízení o strojních výrobcích, které má za cíl bezpečné začlenění systému umělé

intelligence do strojních zařízení. Nová pravidla vycházejí z přístupu založeném na rizicích. Systémy umělé intelligence, které budou představovat nepřijatelné riziko pro bezpečnost, život nebo práva lidí, budou zakázány. Jedná se například o systémy, které manipulují s lidským chováním s cílem obejít svobodnou vůli uživatelů nebo systémy, které umožňují vládám provádět tzv. „sociální hodnocení“. Druhou skupinou jsou vysoce rizikové systémy, které se budou používat například v kritické infrastruktuře (doprava), vzdělávání (hodnocení zkoušek), bezpečnostních součástech výrobku (robotická chirurgie), zaměstnání (třídění životopisů) nebo prosazování práva (hodnocení důkazů). Tyto vysoce rizikové systémy budou podléhat přísným požadavkům na hodnocení, vysokou kvalitu datových souborů, které se do systému vkládají, aby se minimalizovala rizika a diskriminační výstupy, dále pak na podrobnou dokumentaci obsahující veškeré informace o systému a jeho účelu, jasné a přiměřené informace pro uživatele, vhodná opatření zajišťující lidský dohled k minimalizaci rizika, vysokou úroveň spolehlivosti, bezpečnosti a přesnosti. Za vysoce rizikové systémy, na které jsou kladeny přísné nároky, se považují zejména všechny systémy biometrické identifikace na dálku. Jejich přímé používání ve veřejně přístupných prostorách pro účely prosazování práva je zásadně zakázáno. Omezené výjimky jsou přísně definovány a regulovány např. pokud je to nezbytně nutné k pátrání po pohřešovaném dítěti. Takové použití podléhá povolení soudního nebo jiného nezávislého orgánu a je omezeno přiměřenými lhůtami, zeměpisným rozsahem a databázemi, v nichž lze vyhledávat. Další skupinou jsou systémy s omezeným rizikem. U nich budou specifické požadavky na transparentnost, aby si uživatelé měli být vědomi toho, že komunikují se strojem a mohli se informovaně rozhodnout, zda budou pokračovat v komunikaci či nikoliv. Poslední skupinou jsou systémy s minimálním rizikem. Nařízení umožňuje volné používání těchto minimálně rizikových aplikací, jako jsou videohry založené na umělé inteligenci nebo spamové filtry. Do této kategorie spadá převážná většina systémů a návrh nařízení zde nezasahuje, neboť tyto systémy představují pro práva či bezpečnost občanů pouze minimální nebo nulové riziko. Evropský parlament a Rada budou přijímat návrhy Komise týkající se evropského přístupu k umělé inteligenci a ke strojním výrobkům řádným legislativním postupem.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_1682

Návrh nařízení o evropském přístupu k umělé inteligenci je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence-artificial-intelligence>

Aktualizovaný Koordinovaný plán je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/coordinated-plan-artificial-intelligence-2021-review>

Zlepšení toku finančních prostředků na udržitelné činnosti

Komise přijala dne 21. dubna balíček opatření, která mají zlepšit tok peněz směrem k udržitelným činnostem. Tato opatření umožní investorům přeorientovat investice do udržitelnějších technologií a podniků. Součástí balíčku je rovněž návrh směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků, který reviduje a posiluje stávající pravidla

zavedená směrnici o vykazování nefinančních informací. Jeho cílem je vytvořit soubor pravidel, která časem zajistí podávání zpráv o udržitelnosti na stejné úrovni jako v případě účetního výkaznictví. Návrh směrnice rozšiřuje požadavky EU na podávání zpráv o udržitelnosti na všechny velké společnosti a všechny kótované společnosti, tzn. ze současných 11 000 společností, které podléhají stávajícím požadavkům, na téměř 50 000 společností v EU. Komise navrhuje vypracovat normy pro velké společnosti a samostatné, přiměřené normy pro malé a střední podniky. Návrh rovněž zjednodušuje postup podávání zpráv pro společnosti. Navrhované normy EU pro podávání zpráv o udržitelnosti by měly být „jednotným kontaktním místem“ poskytujícím společnostem jediné řešení, které splňuje informační potřeby investorů a dalších zúčastněných stran.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_1804

Vícejazyčná platforma ke Konferenci o budoucnosti Evropy

V souvislosti s Konferencí o budoucnosti Evropy byla dne 19. dubna spuštěna vícejazyčná digitální platforma, která je plně interaktivní a lidé na ní mohou diskutovat o svých návrzích s ostatními občany ze všech členských států ve 24 úředních jazycích EU. Všechny příspěvky a výsledky akcí budou shromažďovány, analyzovány, monitorovány a zveřejňovány, což posílí transparentnost diskuse. Hlavní myšlenky a doporučení platformy budou využity jako podklad na plenárních zasedáních, kde se o nich bude diskutovat a vyplynou z nich závěry konference. Všechny akce související s konferencí, které se zaregistrují na platformě, budou zobrazeny na interaktivní mapě, které si budou moci občané prohlížet a registrovat se na ně. Organizátorům akcí je na platformě k dispozici příručka, která jim pomůže propagovat jejich iniciativy. Platforma rovněž poskytuje informace o struktuře a činnosti konference a je rozdělena podle klíčových témat: změna klimatu a životní prostředí, zdraví, silnější a spravedlivější ekonomika, sociální spravedlnost a pracovní místa, EU ve světě, hodnoty a práva, právní stát, bezpečnost, digitální transformace, evropská demokracie, migrace a vzdělávání, mládež, kultura a sport. Tato témata doplňuje „otevřená schránka“ pro nápady, které není možné podřadit pod jedno z klíčových témat. Je otevřena všem občanům EU, jakož i orgánům a institucím EU, národním parlamentům, ústředním a místním orgánům a občanské společnosti. Bude plně respektovat soukromí uživatelů a pravidla EU pro ochranu údajů.

Vícejazyčná digitální platforma je přístupná zde: <https://futureu.europa.eu/>

Nová strategie Komise v boji proti organizované trestné činnosti

Komise předložila dne 14. dubna 2021 novou strategii v boji proti organizované trestné činnosti, která se zaměřuje na podporu vymáhání práva a justiční spolupráce, boj proti strukturám organizovaného zločinu a proti trestným činům s vysokou prioritou, odnímáním výnosů z trestné činnosti a zajištění adekvátní reakce na technologický

vývoj. Strategie stanoví nástroje a opatření, která mají být v příštích 5 letech přijata za účelem narušení operačních modelů a struktur zločineckých organizací napříč hranicemi, a to online i offline. V rámci posílení spolupráce chce Komise rozšířit a zmodernizovat financování evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám trestné činnosti (EMPACT), která od roku 2010 sdružuje všechny příslušné evropské a vnitrostátní orgány s cílem identifikovat prioritní hrozby trestné činnosti. Komise dále navrhne modernizaci „průmského rámce“ pro výměnu informací o DNA, otiscích prstů a registraci vozidel nebo kodexu policejní spolupráce EU, který zefektivní stávající nástroje EU a mnohostranné dohody o spolupráci. V zájmu efektivní reakce na zvláštní formy trestné činnosti Komise rovněž navrhne revizi pravidel EU na potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí a vytvoří soubor nástrojů EU proti padělání, zejména proti padělání léčivých přípravků. Komise si rovněž klade za cíl revidovat pravidla EU týkajících se konfiskace výnosů z trestné činnosti. Tato revize by měla pomoci zamezit pronikání trestné činnosti do legální ekonomiky.

Sdělení o strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/pdf/14042021_eu_strategy_to_tackle_organised_crime_2021-2025_com-2021-170-1_en.pdf

Nová strategie Komise v boji proti obchodování s lidmi

Komise publikovala dne 14. dubna 2021 novou Strategii v boji proti obchodování s lidmi, která se zaměřuje na předcházení trestné činnosti, pohánění obchodníků s lidmi před soud a ochranu obětí a posilování jejich postavení. Očekává se, že poptávka po vykořisťování přesune své aktivity online a pandemie pro ni pravděpodobně vytvoří snadnější podmínky. Z těchto důvodů zveřejněná strategie vymezuje opatření, která EU a jejím členským státům umožní jednat efektivněji. Strategie vychází z komplexního právního a politického rámce EU pro řešení problému obchodování s lidmi, který je zakotven ve stejnojmenné směrnici. Strategie se zaměřuje na snížení poptávky, která podporuje obchodování s lidmi. Komise uspořádá preventivní kampaň zaměřenou na vysoce riziková odvětví a navrhne právní předpisy, které by pomohly předcházet nucené práci. Dále se bude snažit o omezení využívání online platform pro nábor a vykořisťování obětí nebo zlepšit včasnou identifikaci obětí. Vzhledem k tomu, že polovinu obětí identifikovaných v EU tvoří občané zemí mimo EU, je základem strategie také spolupráce s mezinárodními partnery. V rámci mezinárodní spolupráce EU využije řadu nástrojů zahraniční politiky a operační spolupráce na pomoc v boji proti obchodování s lidmi v zemích původu a tranzitu, mimo jiné prostřednictvím dialogů o lidských právech a bezpečnosti, posílené spolupráce s Radou Evropy a pravidelné a cílené komunikace, opatření a výměny informací s delegacemi EU v partnerských zemích. Podnikání obchodníků s lidmi, kteří přemísťují oběti do Evropy za účelem vykořisťování, bude rovněž narušeno prostřednictvím připraveného akčního plánu proti převaděčství migrantů.

Kompletní znění Strategie je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/pdf/14042021_eu_strategy_on_combatting_trafficking_in_human_beings_2021-2025_com-2021-171-1_en.pdf

Úřad EU pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA)

Na konci března zahájila Komise veřejnou konzultaci o Úřadu EU pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA). Zřízení úřadu HERA je součástí reakce EU na pandemii COVID-19 a usiluje o zlepšení schopnosti a připravenosti Evropy reagovat na přeshraniční zdravotní hrozby a mimořádné situace. Konzultace bude ukončena 12. května, její součástí jsou otázky zaměřené na: rámec EU pro vývoj, výrobu a zavádění lékařských protiopatření; předběžná posouzení hrozeb a rizik; dynamiku trhu a zpravodajství o dodavatelských řetězcích; rozvoj a financování nových protiopatření v dobách krize; dopad, úlohu, působnost a koordinační roli budoucího úřadu HERA. Přesná oblast působnosti úřadu HERA bude stanovena v legislativním návrhu na konci tohoto roku.

Veřejná konzultace je k dispozici v anglickém jazyce zde: [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12870-European-Health-Emergency-Preparedness-and-Response-Authority-HERA-](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12870-European-Health-Emergency-Preparedness-and-Response-Authority-HERA)

Dle Eurobarometru se důvěra v Evropskou unii se od loňského léta zvýšila

Dle nejnovějšího průzkumu Eurobarometr provedeného během února a března 2021 jsou postoje občanů vůči EU pozitivní. Obraz EU se zlepšil a důvěra v EU se zvýšila: oba posuzované faktory dosáhly úrovně, která je nejvyšší za více než deset let. Evropské unii důvěřuje téměř polovina Evropanů (49 %). Důvěra v národní vlády (36 %) a vnitrostátní parlamenty (35 %) naopak oslabila. Téměř čtyři občané EU z deseti považují zdraví za nejdůležitější problém na evropské i vnitrostátní úrovni. Z průzkumu rovněž vyplývají rostoucí obavy ohledně současného stavu národních ekonomik: 69 % Evropanů se domnívá, že současná situace je špatná. Naopak podpora eura zůstává velmi vysoká: 79 % občanů eurozóny se vyslovilo pro euro (jde o nejvyšší míru od roku 2004). Více než šest Evropanů z deseti (61 %) má za to, že hospodářství jejich země se z dopadu koronavirové pandemie zotaví v roce 2023 nebo později. Většina Evropanů se domnívá, že plán obnovy EU ve výši 750 miliard EUR je účinným nástrojem reakce na hospodářské dopady koronavirové pandemie (55 %).

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_1867

Rada přezkoumala režim sankcí EU v reakci na závažné porušování lidských práv v Íránu

Rada dne 12. dubna přijala rozhodnutí o prodloužení omezujících opatření EU v reakci na závažné porušování lidských práv v Íránu. Tato opatření budou prodloužena do 13. dubna 2022 a spočívají v zákazu vstupu na území EU a zmrazení majetku, dále také v zákazu vývozu do Íránu, pokud jde o vybavení, jež by mohlo být použito k vnitřním represím. Občané ani společnosti z EU kromě toho nesmějí osobám a subjektům

zařazeným na seznam zpřístupňovat finanční prostředky. Na sankční seznam bylo doplněno osm osob a tři subjekty vzhledem k jejich úloze při násilné reakci na demonstrace, jež v Íránu proběhly v listopadu 2019.

Centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost se sídlem v Bukurešti

Rada dne 20. dubna schválila návrh nařízení o zřízení Centra kompetencí pro kybernetickou bezpečnost, které má zajistit posílení bezpečnosti internetu. Úkolem Centra bude soustřeďovat investice do výzkumu, technologií a průmyslového vývoje v oblasti kybernetické bezpečnosti. Tento nový subjekt se sídlem v rumunské Bukurešti bude směřovat financování týkající se kybernetické bezpečnosti z programů Horizont Evropa a Digitální Evropa. Dále bude mít Centrum za úkol zlepšovat a šířit odborné znalosti v oblasti kybernetické bezpečnosti v celé EU, zejména prostřednictvím sítě národních koordinačních center určených členskými státy. Následovat bude konečné přijetí Evropským parlamentem.

Úplné znění nařízení, kterým se zřizuje Centrum kompetencí je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5628-2021-INIT/cs/pdf>

Jmenování dvou soudců a dvou generálních advokátů Soudního dvora EU

Dne 21. dubna 2021 byli jmenováni dva soudci a dva generální advokáti Soudního dvora EU. Jedná se o částečnou obměnu složení Soudního dvora, protože 6. října 2021 skončí funkční období 14 soudců a 6 generálních advokátů. Do funkce soudce Soudního dvora byl opětovně jmenován pan Eugene Regan (Irsko) a dále pan Dimitrios Gratsias (Řecko). Do funkce generálního advokáta Soudního dvora byl opětovně jmenován pan Athanasios Rantos (Řecko) a dále pan Nicholas Emiliou (Kypr). Uvedení dva soudci a dva generální advokáti Soudního dvora byli jmenováni na funkční období od 7. října 2021 do 6. října 2027.

Vysoký představitel EU vyjádřil solidaritu s ČR v souvislosti s kriminálními činnostmi Ruska na jejím území

Evropská unie dne 21. dubna odsoudila protiprávní aktivity na území ČR, které v roce 2014 vedly k výbuchům v muničním skladu ve Vrbětících. EU bere mimořádně vážně závěry českých orgánů, že tyto činy spáchali příslušníci ruské vojenské rozvědky GRU. Unie je hluboce znepokojena každým hrubým porušením mezinárodního práva a svrchovanosti České republiky. Rusko musí upustit od činností, které ohrožují bezpečnost a stabilitu v Evropě a jsou v rozporu s jeho mezinárodními závazky. EU vyjádřila České republice plnou solidaritu, podporuje kroky, které její orgány dosud podnikly, a je připravena podpořit i její další úsilí o postavení odpovědných osob před soud. Rozvratná činnost ruských zpravodajských služeb namířená proti zájmům a

bezpečnosti EU a jejích členských států se bude i nadále setkávat s maximálně rozhodnou reakcí, podle potřeby rovněž na úrovni Evropské unie.

Prohlášení je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/04/21/russia-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-in-solidarity-with-the-czech-republic-over-criminal-activities-on-its-territory/>

Debata výboru EP IMCO s komisařem pro vnitřní trh T. Bretonem

Dne 15. dubna proběhla v rámci Strukturovaného dialogu debata výboru Evropského parlamentu IMCO s komisařem pro vnitřní trh T. Bretonem. Komisař představil práci Komise na nadcházející legislativní období, v rámci něhož se bude revidovat směrnice o strojních zařízeních, nařízení o stavebních výrobcích a směrnice o odpovědnosti za výrobky. Dále se debatovalo o připravovaném aktu o správě dat nebo dlouho očekávané iniciativě, která má zavést univerzální řešení pro nabíjení mobilních zařízení.

Poslanci EP chtějí jasné pokyny pro přenos dat do USA

Výbor Evropského Parlamentu LIBE vyzval ve své zprávě ze dne 20. dubna 2021 Komisi k vydání jasných pokynů ohledně předávání dat do USA, aby probíhalo v souladu s nedávným rozhodnutím Soudního dvora EU ve věci Schrems II. Poslanci zdůraznili, že by Komise neměla uzavírat nové dohody se třetími zeměmi týkající se přenosu dat, aniž by brala v úvahu důsledky rozhodnutí Soudního dvora EU. Dále poslanci vyzývají Komisi, aby posoudila dopad rozhodnutí Soudního dvora na současné předávání údajů do USA. Členové výboru vyjádřili zklamání nad Irskou komisí pro ochranu údajů (DPC) a jejím rozhodnutím předložit věc Schrems II Soudnímu dvoru EU namísto zahájení donucovacích postupů na základě nařízení GDPR. Poslanci také vyzývají Komisi, aby zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti Irsku z důvodu nedostatečného prosazování GDPR. Zpráva obecně kritizuje prosazování nařízení GDPR vnitrostátními orgány, které podle poslanců EP nepřijaly dostatečná opatření o přenosu dat do třetích zemí. Zpráva bude projednána na následujícím plenárním zasedání, kde o ní bude hlasovat celý EP.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210419IPR02311/data-protection-meps-call-for-clear-guidelines-on-data-transfers-with-the-us>

Sdělení Komise o zlepšování právní úpravy

Komise dne 29. dubna přijala Sdělení o zlepšování právní úpravy, v němž navrhuje řadu způsobů, jak zlepšit proces tvorby právních předpisů EU. Pro evropské oživení je víc než kdy jindy důležité vytvářet legislativu co nejefektivnějším způsobem a zároveň dbát na to, aby právní předpisy EU lépe odrážely budoucí potřeby. Sdělení zmiňuje opatření jako: odstranění překážek a byrokracie, které zpomalují investice a

budování infrastruktury 21. století, ve spolupráci s členskými státy, regiony a klíčovými zúčastněnými subjekty; zjednodušení veřejných konzultací zavedením jednotné „výzvy k předkládání informací“ na portálu „Podělte se o svůj názor“; prosazování zásady „jeden přijmout – jeden zrušit“, která má minimalizovat zátěž občanů a podniků tím, že věnuje zvláštní pozornost důsledkům provádění právních předpisů a nákladům, jež jsou s ním spojeny, zejména v případě malých a středních podniků; začleňování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, které má zajistit, aby všechny legislativní návrhy přispívaly k naplňování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030; racionalizace způsobu, jímž se zlepšování právní úpravy staví k udržitelnosti a digitální transformaci a podporuje je; integrace strategického výhledu do tvorby politik, která má zajistit, aby tato tvorba byla připravena („fit“) pro budoucnost, například tím, že zohlední nové megatrendy v ekologické, digitální, geopolitické a socioekonomické sféře.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_1901

Návrh nařízení o odstraňování teroristického obsahu online

Výbor Evropského Parlamentu LIBE vyzval dne 20. dubna 2021 k přijetí nových pravidel o odstraňování teroristického obsahu online. Europoslanci následně dne 28. dubna na plenárním zasedání podpořili návrh, čímž završili formální legislativní postup pro přijetí navrhovaného nařízení Evropským parlamentem. Nové nařízení se zaměřuje na obsah, jako jsou texty, obrázky, zvukové nahrávky nebo videa, včetně živých přenosů, které podněcují teroristické trestné činy, nabádají k nim, poskytují pokyny k trestným činům nebo nábádají lidi k účasti na teroristické skupině. V souladu s definicemi trestných činů obsaženými ve směrnici o boji proti terorismu se bude nařízení vztahovat také na materiály, které poskytují pokyny, jak vyrobit a používat výbušniny, střelné zbraně a jiné zbraně pro teroristické účely. Poskytovatelé hostingových služeb budou muset odstranit nebo zakázat přístup k označenému teroristickému obsahu ve všech členských státech do jedné hodiny od obdržení příkazu k odstranění od příslušného orgánu. Členské státy přijmou pravidla týkající se sankcí, z nichž míra bude zohledňovat povahu porušení a velikost odpovědné společnosti. Obsah nahraný pro vzdělávací, novinářské, umělecké nebo výzkumné účely nebo používaný pro účely zvyšování povědomí nebude podle těchto nových pravidel považován za teroristický obsah. Internetové platformy dle nařízení nebudou mít obecnou povinnost sledovat nebo filtrovat obsah. Pokud však příslušné vnitrostátní orgány zjistí, že poskytovatel hostingových služeb je vystaven teroristickému obsahu, bude muset společnost přijmout zvláštní opatření, aby zabránila jeho šíření. Poté bude na poskytovateli služeb, aby rozhodl, jaká konkrétní opatření přijmout, aby se tomu zabránilo, a to bez povinného zavádění automatizovaných nástrojů. Společnosti by měly zveřejňovat výroční zprávy o transparentnosti o tom, jaká opatření podnikly k zastavení šíření teroristického obsahu. Nařízení bude účinné 12 měsíců po vstoupení v platnost (20. den po vyhlášení v Úředním věstníku EU.

Schválený text nařízení je k dispozici v českém jazyce zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0144_EN.html

Stanovisko CCBE k návrhu nařízení k zavedení kontrol státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích EU

Rada evropských advokátních komor dne 14. dubna schválila své stanovisko k návrhu Paktu o migraci a azylu, který má vytvořit spravedlivější a plynulejší řízení migrace. CCBE vítá iniciativu EU v tomto směru, ale vyjadřuje obavy ohledně respektování základních práv a svobod a dostatečných procesních záruk v řízeních na základě tohoto Paktu. Skutečnost, že předvstupní kontrola bude probíhat mimo Evropskou unii, by nemělo mít za následek, že bude spadat mimo jurisdikci EU, neboť to může mít dopady na lidská práva. Například státní příslušníci třetích zemí mohou být drženi v oblasti, která není státním územím členských států a mají tak být de facto zbaveni svobody. Další problém dle CCBE představuje časový limit 5 dnů pro proces předvstupní kontroly. CCBE se domnívá, že neexistuje žádný odůvodněný základ pro tak krátkou lhůtu. CCBE také vyjadřuje znepokojení nad nedostatkem jasných informací ohledně právního postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří budou předmětem předvstupní kontroly. Vzhledem k tomu, že státní příslušníci třetích zemí, kteří podstoupí tuto kontrolu, budou de facto zbaveni svobody, musí mít nárok na přístup k informacím v jejich jazyce, k právní pomoci a k účinné soudní ochraně. CCBE podotýká, že by měly být zajištěny standardy ohledně: práva být informován o svých právech, práva být slyšen, práva na přístup k příslušným dokumentům týkajícím se případu, práva na překlad a tlumočení, práva na právní pomoc, práva na komunikaci s příbuznými a konzulárními úřady, práva na spravedlivý proces a práva na zvláštní záruky pro zranitelné osoby. Dále je z pohledu CCBE znepokojující, že mechanismus pro sledování dodržování základních práv, že je ponechán výlučně na „nezávislém“ monitorovacím mechanismu, který si má vytvořit každý členský stát samostatně. Návrh Paktu navíc nestanoví přístup žadatelů o azyl k tomuto mechanismu a nezajišťuje jejich přístup k právním nástrojům, které jsou jim k dispozici, aby měli možnost domáhat se svých práv.

Kompletní znění stanoviska CCBE k Paktu o migraci a azylu je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_STRAS/PDS_Position_papers/EN_PDS_20210414_CCBE-position-screening-procedure.pdf

Stanovisko CCBE k pozměňovacímu návrhu nařízení ohledně společného postupu pro mezinárodní ochranu v EU

Rada evropských advokátních komor dne 14. dubna zveřejnila své Stanovisko k pozměňovacímu návrhu nařízení ohledně společného postupu pro mezinárodní ochranu v EU, v němž se zabývá zejména čl. 40 návrhu, zakotvujícím zrychlený postup ve věcech mezinárodní ochrany. CCBE považuje za pozitivní posílení možnosti zrychleného řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany, a to i pokud je pravděpodobné, že žadatel zničil nebo zlikvidoval doklad totožnosti. Tato možnost však neexistuje, pokud žadatel odmítne nechat si odebrat otisky prstů, což dle CCBE představuje nepřiměřený zásah do základních práv. Dále má CCBE obavy

z interpretace pojmu „bezpečná země původu“. Problémem jsou chybějící kritéria ohledně hodnocení rizika vzhledem k pronásledování, fakt, že členské státy zauímají zcela odlišné postoje ohledně hodnocení situace v zemích původu, dále problémy s bezpečnostním indikátorem vyplývající z počtu porušení v dané třetí zemi zjištěných Evropským soudem pro lidská práva. CCBE vyzývá EU k harmonizaci hodnocení ohledně bezpečnosti třetích zemí. U samotného řízení zdůrazňuje CCBE nutnost odkladného účinku rozhodnutí ohledně navrácení, aby nedocházelo k situacím, kdy rozhodnutí o navrácení bude vykonáno dříve, než bude vyneseno konečné rozhodnutí na úrovni členského státu. Zavedení záruky, že u odvolání bude proveden přezkum jak skutkového, tak právního stavu CCBE vítá. K tomu ještě navrhuje zakotvení práva na ústní slyšení, které je součástí práva na spravedlivý proces a zohlednění nejlepšího zájmu dítěte v případě, že je subjektem řízení.

Kompletní stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_STRAS/PDS_Position_papers/EN_PDS_20210414_CCBE-position-on-the-amended-proposal-for-a-Regulation-establishing-a-common-procedure-for-international-protection-in-the-Union.pdf

Analýza CEPS ohledně kybernetické bezpečnosti při používání umělé inteligence

Centrum pro Evropskou politiku (CEPS) publikovalo analýzu ohledně kybernetické bezpečnosti při používání umělé inteligence a rovněž avizovalo zveřejnění podrobné zprávy na toto téma, která bude obsahovat návrh konkrétních opatření a doporučení, jak zajistit kybernetickou bezpečnost při používání umělé inteligence. CEPS v analýze poukazuje na to, že techniky strojového učení usnadní kybernetické útoky a umožní rychlejší a lépe cílené útoky. Systémy umělé inteligence budou také předmětem samotné manipulace. Formy kontroly a lidského dohledu jsou tedy zásadní. CEPS doporučuje posílit spolupráci mezi tvůrci právních předpisů, technologickou komunitou a klíčovými zástupci společností, aby bylo možné lépe předcházet rizikům použití umělé inteligence. Dále doporučuje začlenit posouzení bezpečnostních požadavků na systémy umělé inteligence při zadávání veřejných zakázek a podporovat přeshraniční sdílení informací v soukromém sektoru. Ve srovnání s tradičními systémy mají systémy založené na umělé inteligenci specifické vlastnosti, na které lze útočit netradičními způsoby. Zejména může být napadena datová sada, ze které systém generuje řešení, takže výsledek nebude takový, jak bylo původně zamýšleno. K novému evropskému nařízení o umělé inteligenci CEPS dodává, že navrhovaný text by mohl jasněji stanovit některé nezbytné kroky k dosažení bezpečnosti systémů umělé inteligence. CEPS navrhuje řadu doporučení s konkrétní pokyny, jak zabezpečit systémy umělé inteligence. Například, aby byly před uvedením technologie požadovány záznamy prokazující důslednost při testování, nejlépe včetně samotných testovacích sad, aby si je mohli uživatelé nebo třetí strany zkontrolovat a případně znovu použít.

Analýza CEPS k připravované zprávě je v angličtině k dispozici zde: <https://www.ceps.eu/artificial-intelligence-and-cybersecurity/>

JUDIKATURA:

SDEU: Rozsudek ve věci C-655/20 PPU Openbaar Ministerie v X, ze dne 29. dubna 2021

Dne 19. září 2019 vydal obvodní soud pro Tiergarten, Berlín vůči X evropský zatýkací rozkaz žádající o jeho předání za účelem trestního stíhání pro činy, kterých se měl dopustit v Berlíně dne 30. října 2012. Na základě tohoto evropského zatýkacího rozkazu byl X zadržen v Nizozemsku a dne 18. března 2020 předveden před předkládající soud. X tomuto soudu sdělil, že nesouhlasí se svým předáním německým justičním orgánům, přičemž do vydání rozhodnutí v této věci byl vzat do vazby. X uplatnil zásadu ne bis in idem, a to zejména s tím, že za stejné činy byl pravomocně odsouzen ve třetím státě, a sice v Íránu. Podle íránského práva si X musel odpykat pouze nejpřísnější z trestů odnětí svobody, k němuž byl odsouzen, a to trest odnětí svobody v délce sedm let a šest měsíců. Většinu tohoto trestu si odpykal a zbývající část mu byla prominuta na základě všeobecné milosti udělené íránským duchovním vůdcem u příležitosti 40. výročí islámské revoluce. X z toho dovozuje, že podle čl. 9 odst. 1 písm. d) a e) bodu 1 OLW by mělo být jeho předání německým orgánům na základě evropského zatýkacího rozkazu, který byl vůči němu vydán, odmítnuto. Openbaar Ministerie (státní zastupitelství, Nizozemsko) naproti tomu tvrdilo, že námitky uplatněné X a vycházející z předchozího odsouzení v Íránu, nelze vyhovět. Podle něj v případě odsouzení ve třetím státě přísluší právě předkládajícímu soudu jakožto vykonávajícímu justičnímu orgánu podle čl. 4 bodu 5 rámcového rozhodnutí, aby nepoužil čl. 9 odst. 1 písm. e) OLW pro účely posouzení, zda se na odsuzující rozsudek vydaný v Íránu může vztahovat vzájemné uznávání podle zásady vzájemné důvěry vyplývající z mezinárodních smluv nebo obyčejů. Státní zastupitelství z toho dovozuje, že odsouzení X v Íránu nemůže být platným důvodem pro odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu, který byl vůči němu vydán. Za těchto podmínek vyjadřuje předkládající soud nejprve pochybnosti o tom, zda byl čl. 4 bod 5 rámcového rozhodnutí správně proveden do nizozemského práva. Předkládající soud má dále za to, že za účelem určení, zda je povinen na základě čl. 9 odst. 1 písm. e) OLW odmítnout předání X za omezování osobní svobody Y, musí ověřit, zda se tento čin, z jehož spáchání je obviněn v Německu, a pokus o vraždu Y, za který byl X odsouzen v Íránu, považují za „stejný čin“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 OLW a čl. 4 bodu 5 rámcového rozhodnutí. Příslušný soud Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) se rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru předběžné otázky.

SDEU v rozsudku uvedl, že konkrétní uplatnění důvodu pro odmítnutí výkonu stanoveného v čl. 4 bodě 5 rámcového rozhodnutí musí být ponecháno na posouzení vykonávajícího justičního orgánu, který za tímto účelem musí mít prostor pro uvážení, v jehož rámci může provést přezkum případ od případu s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem, a zejména k okolnostem, za kterých byla vyžádána osoba souzena ve třetím státě, za účelem určení, zda by nepředání této osoby mohlo ohrozit legitimní zájem všech členských států na předcházení trestné činnosti v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Čl. 4 bod 5 rámcového rozhodnutí tedy musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, že se členský stát rozhodne provést toto ustanovení do vnitrostátního práva, musí vykonávajícímu justičnímu orgánu přiznat určitý prostor pro uvážení pro účely rozhodnutí, zda je výkon EZR namíste odmítnout, či nikoliv. Soudní dvůr dále uvedl, že pokud jde konkrétně o pojem „stejný čin“ uvedený

v čl. 3 bodě 2 rámcového rozhodnutí, musí být tento pojem vykládán autonomním a jednotným způsobem v celé Unii (viz C-261/09 Mantello). SDEU rozhodl, že pojem „stejný čin“ je uveden i v článku 54 ÚPSD, a vzhledem ke společnému cíli tohoto článku a čl. 3 odst. 2 rámcového rozhodnutí je třeba oba tyto pojmy vykládat totožně tak, že se týkají pouze skutkové stránky činů a zahrnují všechny konkrétní okolnosti, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny, nezávisle na právní kvalifikaci těchto činů nebo chráněném právním zájmu. Okolnost, že se čl. 3 bod 2 tohoto rámcového rozhodnutí týká rozsudků vydaných v Unii, zatímco čl. 4 bod 5 tohoto rámcového rozhodnutí se vztahuje na rozsudky vydané ve třetím státě, nemůže sama o sobě být důvodem k tomu, aby měl uvedený pojem jiný význam. Je pravda, že předpokladem pro použití zásady ne bis in idem je nutně důvěra v systém trestního soudnictví země, v níž byl rozsudek vydán (viz C-436/04 Van Esbroeck). Jak přitom vyplývá z bodu 55 tohoto rozsudku, vysoký stupeň důvěry panující mezi členskými státy nelze presumovat v případě třetích států a zejména systému trestního soudnictví takových států. Je však třeba zdůraznit, že právě z důvodu této nejistoty unijní normotvůrce zařadil okolnost, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzena ve třetím státě, spíše k důvodům, pro které lze odmítnout výkon, nikoliv musí odmítnout. Vykonávající justiční orgán musí pro účely určení, zda je či není třeba předání vyžádané osoby odmítnout, zohlednit důvěru, kterou lze legitimně vkládat do systému trestního soudnictví dotčeného třetího státu. Ke třetí otázce SDEU uvedl, že čl. 4 odst. 5 rámcového rozhodnutí odkazuje obecně na „právní předpisy státu, který vynesl rozsudek“, a důvod nemožnosti výkonu trestu dále neupřesňuje. Je tedy třeba v zásadě uznat všechny druhy milosti stanovené zákony státu, ve kterém byl vydán odsuzující rozsudek, v jejichž důsledku již uložený trest nemůže být vykonán, bez ohledu na závažnost činů, orgán, který milost udělil, či úvahy, z nichž vycházel. Z toho vyplývá, že zkrácení trestu v souladu s právem státu, který vydal odsuzující rozsudek, nelze a priori vyloučit z působnosti čl. 4 bodu 5 rámcového rozhodnutí, a to ani v případě, že trest zkrátil jiný než soudní orgán. V rámci prostoru pro uvážení musí vykonávající justiční orgán vyvážit povinnost zabránit beztrestnosti a boj proti trestné činnosti na straně jedné a záruku právní jistoty dotčené osoby na straně druhé za účelem dosažení unijního cíle stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva v souladu s čl. 67 odst. 1 a 3 SFEU.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde:

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?lgrec=fr&td=%3BALL&language=en&num=C-665/20&jur=C>

SDEU: Rozsudek ve věci C-896/19 Republika v. Il-Prim Ministru, ze dne 20. dubna 2021

Po jmenování nových soudců na Maltě v dubnu 2019 podalo sdružení Republika (předmětem činnosti je podpora ochrany soudnictví a právního státu) žalobu ve veřejném zájmu k prvnímu senátu soudu pro občanskoprávní věci zasedajícímu jako ústavní soud, kterou napadalo mimo jiné postup jmenování maltských soudců upravený Ústavou. Příslušná ustanovení Ústavy svěřují předsedovi vlády pravomoc navrhnout prezidentovi republiky jmenování uchazeče o takové místo. V praxi tak má předseda vlády rozhodující pravomoc při jmenování maltských soudců, která podle sdružení Republika vyvolává pochybnosti o nezávislosti těchto soudců. Uchazeči musí nicméně splňovat určité podmínky, které jsou rovněž upraveny Ústavou, a v

rámci reformy z roku 2016 byl zřízen výbor pro jmenování soudců pověřený hodnocením uchazečů a předkládáním doporučení předsedovi vlády. V tomto kontextu se příslušný soud rozhodl dotázat se Soudního dvora na soulad maltského systému jmenování soudců s unijním právem a konkrétně s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU a článkem 47 Listiny základních práv EU.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU takovým vnitrostátním ústavněprávním ustanovením, jako jsou ustanovení maltského práva týkající se jmenování soudců, nebrání. Nic totiž nenavádí k tomu, že by tato ustanovení mohla vést k tomu, že se soudci nebudou jevit jako nezávislí nebo nestranní, což by mohlo narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat.

Před vyslovením tohoto závěru Soudní dvůr nejprve obecně zdůraznil, že v rámci požadavků na účinnou právní ochranu, jež musí splňovat vnitrostátní soudy způsobilé rozhodovat o uplatňování nebo výkladu unijního práva, má mimo jiné pro unijní právní řád zásadní význam nezávislost soudců, a to z několika důvodů. Je totiž klíčová pro řádné fungování mechanismu řízení o předběžné otázce stanoveného v článku 267 SFEU, který může být aktivován pouze nezávislým orgánem. Nezávislost soudců je rovněž součástí podstaty základního práva na účinnou právní ochranu a na spravedlivý proces podle článku 47 Listiny. Soudní dvůr dále zdůraznil, že i když má předseda vlády při jmenování soudců nepochybnou pravomoc, je výkon této pravomoci ohraničen podmínkami týkajícími se odborné praxe stanovenými Ústavou, které musí uchazeči o soudcovská místa splňovat. Mimoto se sice předseda vlády může rozhodnout, že prezidentovi republiky navrhne jmenování uchazeče, který nebyl navržen výborem pro jmenování soudců, avšak v takovém případě je povinen sdělit své důvody mimo jiné orgánu moci zákonodárné. Soudní dvůr uvedl, že pokud předseda vlády vykonává tuto pravomoc pouze výjimečně a drží se striktního a účinného plnění povinnosti uvést odůvodnění, nemůže tato pravomoc vyvolat legitimní pochybnosti o nezávislosti vybraných uchazečů.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-896/19>

ESLP: Rozsudek ve věci Vavříčka a další proti České republice (stížnosti č. 47621/13 a pět dalších stížností) ze dne 8. dubna 2021

Ve věci Vavříčka a další proti České republice rozhodl velký senát ESLP, **že nedošlo k porušení článku 8** (práva na respektování soukromého a rodinného života) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

V České republice existuje obecná zákonná povinnost očkovat děti proti devíti chorobám; tato povinnost je podpořena lékařskou vědou, nicméně dodržování povinnosti nelze fyzicky vymáhat. Rodičům, kteří nenechají své dítě očkovat, může být uložena pokuta a děti, které neabsolvují povinné očkování, nemohou navštěvovat, až na výjimky, mateřské školy. V projednávané věci byla jednomu ze stěžovatelů uložena pokuta za nesplnění povinnosti očkování v roce 2006 ve vztahu k jeho dvěma dětem. Ostatním stěžovatelům byl odepřen vstup do mateřské školy ze stejného

důvodu. Z judikatury ESLP vyplývá, že povinné očkování představuje (nedobrovolný) lékařský zásah do fyzické integrity člověka, do práva na respektování soukromého a rodinného života, a proto bylo nezbytné se touto stížností zabývat.

ESLP ve svém rozhodnutí uznal, že Česká republika sleduje legitimní cíle ochrany zdraví opatřeními, která byla napadena stěžovateli. Očkování chrání jak ty, kteří jsou očkovaní přímo, tak ty, kteří očkovaní být nemohou a musí spoléhat na očkování a imunitu ostatních. ESLP uvedl, že v České republice je povinnost očkování podporována příslušnými zdravotnickými orgány a potřeba chránit zdraví jednotlivců a veřejnosti před dotyčnými nemocemi a chránit před jakýmkoli klesajícím trendem v míře očkování dětí je pro ČR zásadní. Rozsudek zdůrazňuje, že ESLP ve své rozhodovací praxi, pokud se stížnosti týkají dětí, klade důraz na jejich nejlepší zájmy. Pokud jde o imunizaci, cílem musí být ochrana každého dítěte před vážnými chorobami, a to buď očkováním nebo imunitou dětí očkovaných ve vztahu k těm, které očkovat nelze a česká zdravotnická politika a právní úprava ve věci povinného očkování je tedy konformní s Úmluvou. V poslední řadě se ESLP zabýval otázkou, zda by v ČR nemohla být přijata jiná než povinná vakcinační politika, jak je tomu v jiných evropských státech. I zde však dospěl k závěru, že opatření napadená stížnostmi neporušují Úmluvu a lze je považovat za „v demokratické společnosti nezbytná“.

Celé znění rozsudku je k dispozici v anglickém jazyce zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209039>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK